

Alternatif (Tamamlayıcı) Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri

Dr. Öğr. Üyesi Osman TAŞKIN

içindekiler

- ❑ Neden Tamamlayıcı Ölçme Araçları
- ❑ Projeler, Portfolyo ve Performans
- ❑ Performans puanlama araçları
 - ▷ Dereceli puanlama anahtarı
- ❑ Öğrencinin değerlendirme sürecine katılımını sağlama araçları
 - ▷ Öz değerlendirme
 - ▷ Akran değerlendirme
- Ölçme ve Değerlendirmede kullanılabilecek Web 2.0 ölçme araçları

B.1. Program Tasarımı, Değerlendirmesi ve Güncellenmesi

	1	2	3	4	5
<p><u>B.1.4. Öğrenci iş yüküne dayalı ders tasarımı</u></p> <p>Tüm derslerin AKTS değeri web sayfası üzerinden paylaşmakta, öğrenci iş yükü takibi ile doğrulanmaktadır. Staj ve mesleğe ait uygulamalı öğrenme fırsatları mevcuttur ve yeterince öğrenci iş yükü ve kredi çerçevesinde değerlendirilmektedir. Gerçekleşen uygulamanın niteliği irdelenmektedir. Öğrenci iş yüküne dayalı tasarımda uzaktan eğitimle ortaya çıkan çeşitlilikler de göz önünde bulundurulmaktadır.</p>	Dersler öğrenci iş yüküne dayalı olarak tasarlanmamıştır.	Öğrenci iş yükünün nasıl hesaplanacağına ilişkin staj, mesleki uygulama hareketlilik gibi boyutları içeren ilke ve yöntemlerin yer aldığı tanımlı süreçler* bulunmaktadır.	Dersler öğrenci iş yüküne uygun olarak tasarlanmış, ilan edilmiş ve uygulamaya konulmuştur.	Programlarda öğrenci iş yükü izlenmekte ve buna göre ders tasarımı güncellenmektedir.	İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.
<p>Örnek Kanıtlar</p> <ul style="list-style-type: none"> • AKTS ders bilgi paketleri* (Uzaktan ve karma eğitim programları dahil) • Öğrenci iş yükü kredisinin mesleki uygulamalar, değişim programları, staj ve projeler için tanımlandığını gösteren kanıtlar* • İş yükü temelli kredilerin transferi ve tanınmasına ilişkin tanımlı süreçleri içeren belgeler • Programlarda öğrenci İş yükünün belirlenmesinde öğrenci katılımının sağlandığına ilişkin belgeler ve mekanizmalar • Diploma Eki • İş yükü temelli kredilerin geribildirimler doğrultusunda güncellendiğine ilişkin kanıtlar • Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; kurumun ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar <p>* 2015 AKTS Kullanıcı Kılavuzu'ndaki anahtar prensipleri taşımaktadır.</p>					

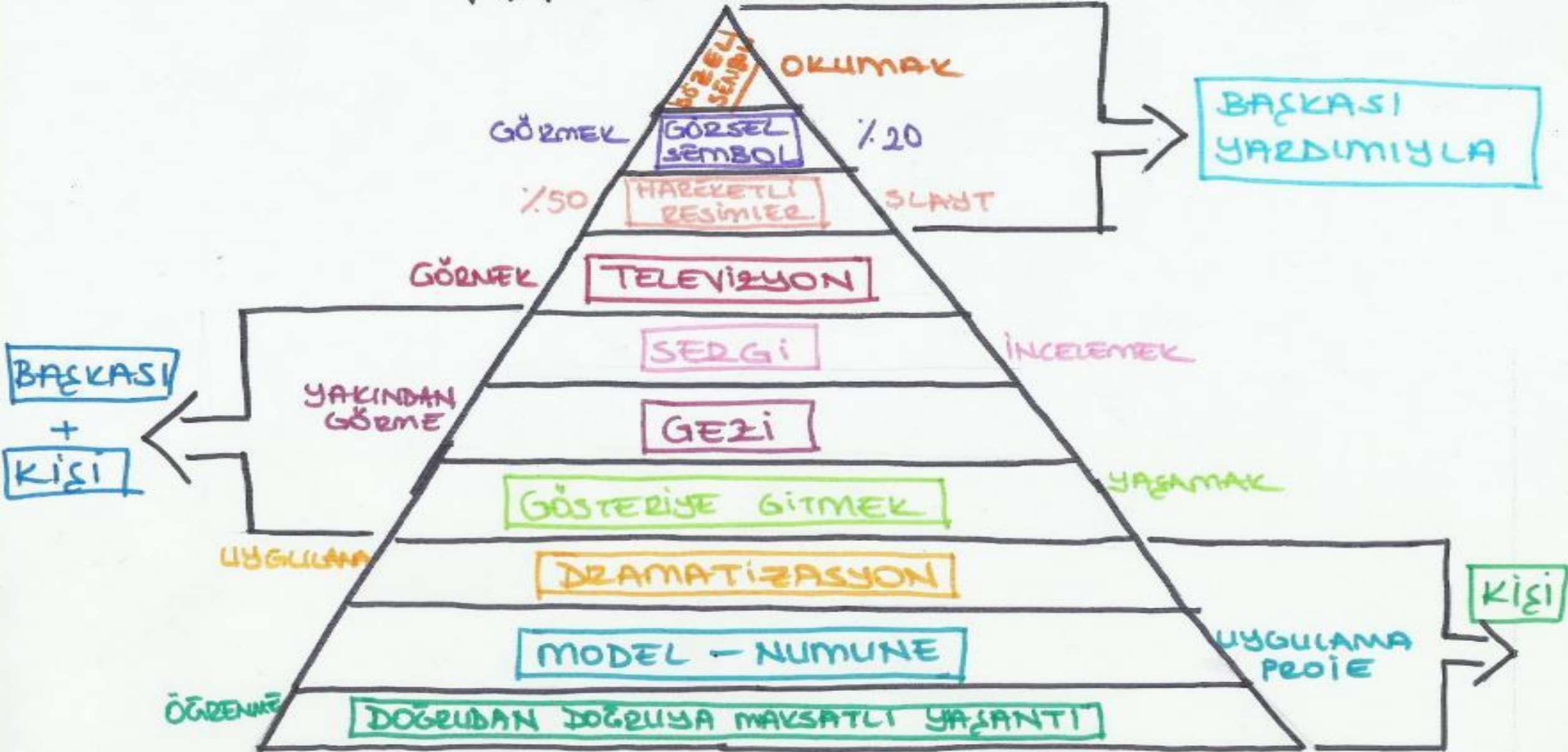
B.1. Program Tasarımı, Değerlendirmesi ve Güncellenmesi

	1	2	3	4	5
<p><u>B.1.6. Eğitim ve öğretim süreçlerinin yönetimi</u></p> <p>Kurum, eğitim ve öğretim süreçlerini bütüncül olarak yönetmek üzere; organizasyonel yapılanma (üniversite eğitim ve öğretim komisyonu, öğrenme ve öğretme merkezi, vb.), bilgi yönetim sistemi ve uzman insan kaynağına sahiptir. Eğitim ve öğretim süreçleri üst yönetimin koordinasyonunda yürütülmekte olup; bu süreçlere ilişkin görev ve sorumluluklar tanımlanmıştır.</p> <p>Eğitim ve öğretim programlarının tasarlanması, yürütülmesi, değerlendirilmesi ve güncellenmesi faaliyetlerine ilişkin kurum genelinde ilke, esaslar ile takvim belirlidir.</p> <p>Programlarda öğrenme kazanımı, öğretim programı (müfredat), eğitim hizmetinin verilme biçimi (örgün, uzaktan, karma, açıktan), öğretim yöntemi ve ölçme-değerlendirme uyumu ve tüm bu süreçlerin koordinasyonu üst yönetim tarafından takip edilmektedir.</p>	<p>Kurumda eğitim ve öğretim süreçlerini bütüncül olarak yönetmek üzere bir sistem bulunmamaktadır.</p>	<p>Kurumda eğitim ve öğretim süreçlerini bütüncül olarak yönetmek üzere sistem, ilke ve kurallar bulunmaktadır.</p>	<p>Kurumun genelinde eğitim ve öğretim süreçleri belirlenmiş ilke ve kuralara uygun yönetilmektedir.</p>	<p>Kurumda eğitim ve öğretim yönetim sistemine ilişkin uygulamalar izlenmekte ve izlem sonuçlarına göre iyileştirme yapılmaktadır.</p>	<p>İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.</p>
	<p>Örnek Kanıtlar</p> <ul style="list-style-type: none"> Eğitim ve öğretim süreçlerinin yönetimine ilişkin organizasyonel yapılanma ve iş akış şemaları Eğitim ve öğretim ile ölçme ve değerlendirme süreçlerinin yönetimine ilişkin ilke, kurallar ve takvim Bilgi Yönetim Sistemi Eğitim ve öğretim süreçlerinin yönetimine ilişkin izleme ve iyileştirme kanıtları Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; kurumun ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar 				

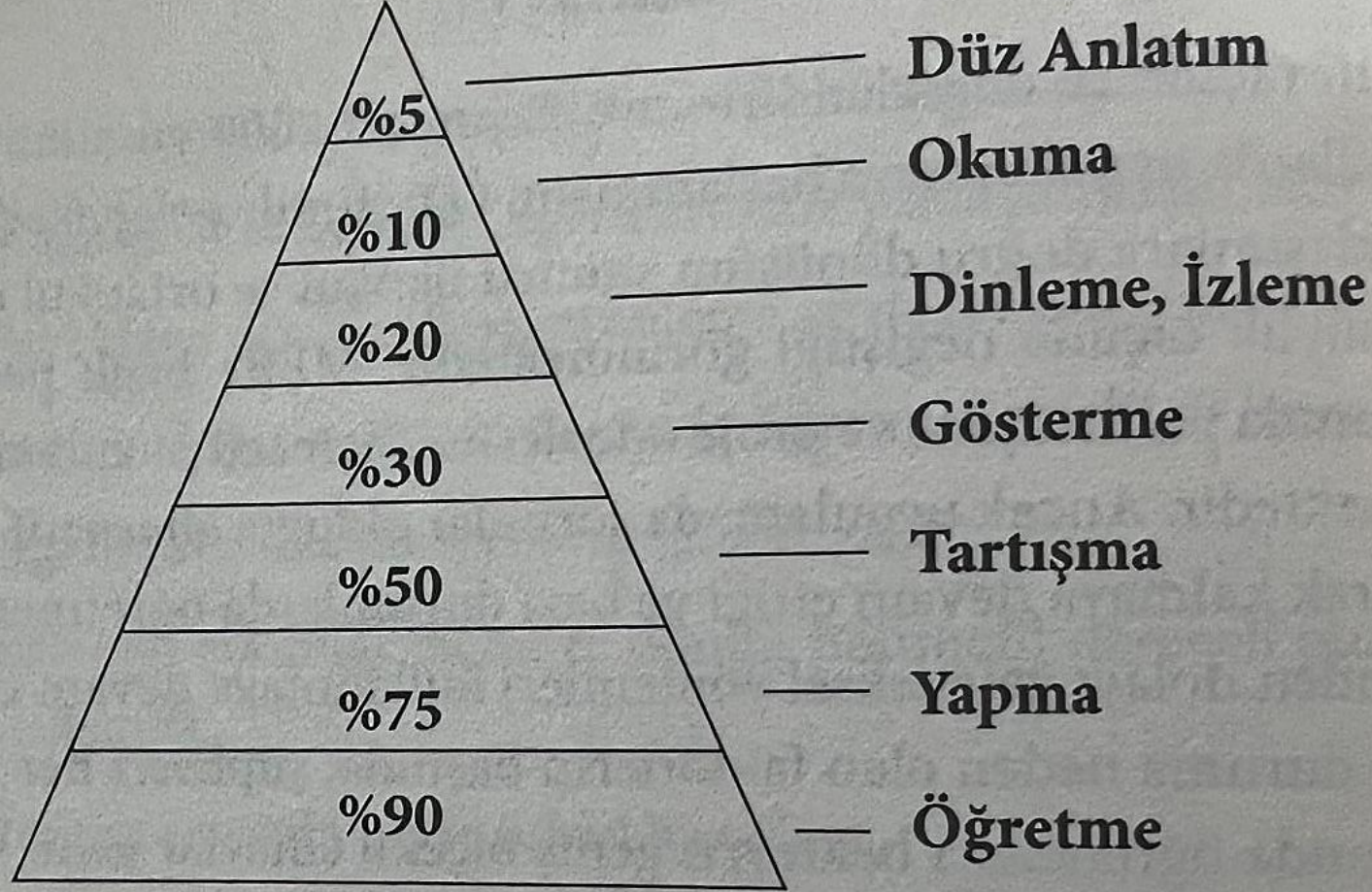
B.2. Programların Yürütülmesi (Öğrenci Merkezli Öğrenme Öğretme ve Değerlendirme)

	1	2	3	4	5
<p>B.2.2. Ölçme ve değerlendirme</p> <p>Öğrenci merkezli ölçme ve değerlendirme, yetkinlik ve performans temelinde yürütülmekte ve öğrencilerin kendini ifade etme olanakları mümkün olduğunca çeşitlendirilmektedir.</p> <p>Ölçme ve değerlendirmenin sürekliliği çoklu sınav olanakları ve bazıları süreç odaklı (formatif) ödev, proje, portfolyo gibi yöntemlerle sağlanmaktadır. Ders kazanımlarına ve eğitim türlerine (örgün, uzaktan, karma) uygun sınav yöntemleri planlamakta ve uygulanmaktadır. Sınav uygulama ve güvenliği (örgün/çevrimiçi sınavlar, dezavantajlı gruplara yönelik sınavlar) mekanizmaları bulunmaktadır.</p> <p>Ölçme ve değerlendirme uygulamalarının zaman ve kişiler arasında tutarlılığı ve güvenilirliği sağlanmaktadır. Kurum, ölçme-değerlendirme yaklaşım ve olanaklarını öğrenci-öğretim elemanı geri bildirimine dayalı biçimde iyileştirmektedir. Bu iyileştirmelerin duyurulması, uygulanması, kontrolü, hedeflerle uyumu ve alınan önlemler irdelenmektedir.</p>	<p>Programlarda öğrenci merkezli ölçme ve değerlendirme yaklaşımları bulunmamaktadır.</p>	<p>Öğrenci merkezli ölçme ve değerlendirmeye ilişkin ilke, kural ve planlamalar bulunmaktadır.</p>	<p>Programların genelinde öğrenci merkezli ve çeşitlendirilmiş ölçme ve değerlendirme uygulamaları bulunmaktadır.</p>	<p>Öğrenci merkezli ölçme ve değerlendirme uygulamaları izlenmekte ve ilgili iç paydaşların katılımıyla iyileştirilmektedir.</p>	<p>İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.</p>
	<p>Örnek Kanıtlar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programlardaki ölçme ve değerlendirme çeşitliliğine ilişkin uygulama örnekleri • Örgün/uzaktan/karma derslerde kullanılan sınav örnekleri (programda yer verilen farklı ölçme araçlarına ilişkin) • Ölçme ve değerlendirme uygulamalarının ders kazanımları ve program yeterlilikleriyle ilişkilendirildiğini, öğrenci iş yükünü temel aldığı* gösteren ders bilgi paketi örnekleri • Dezavantajlı gruplar ve çevrimiçi sınavlar gibi özel ölçme türlerine ilişkin mekanizmalar • Sınav güvenliği mekanizmaları • İzleme ve paydaş katılımına dayalı iyileştirme kanıtları • Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; kurumun ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar <p>* 2015 AKTS Kullanıcı Kılavuzu'ndaki anahtar prensipleri taşımaktadır.</p>				

EDGAR DALE - YAŞAM KONİSİ

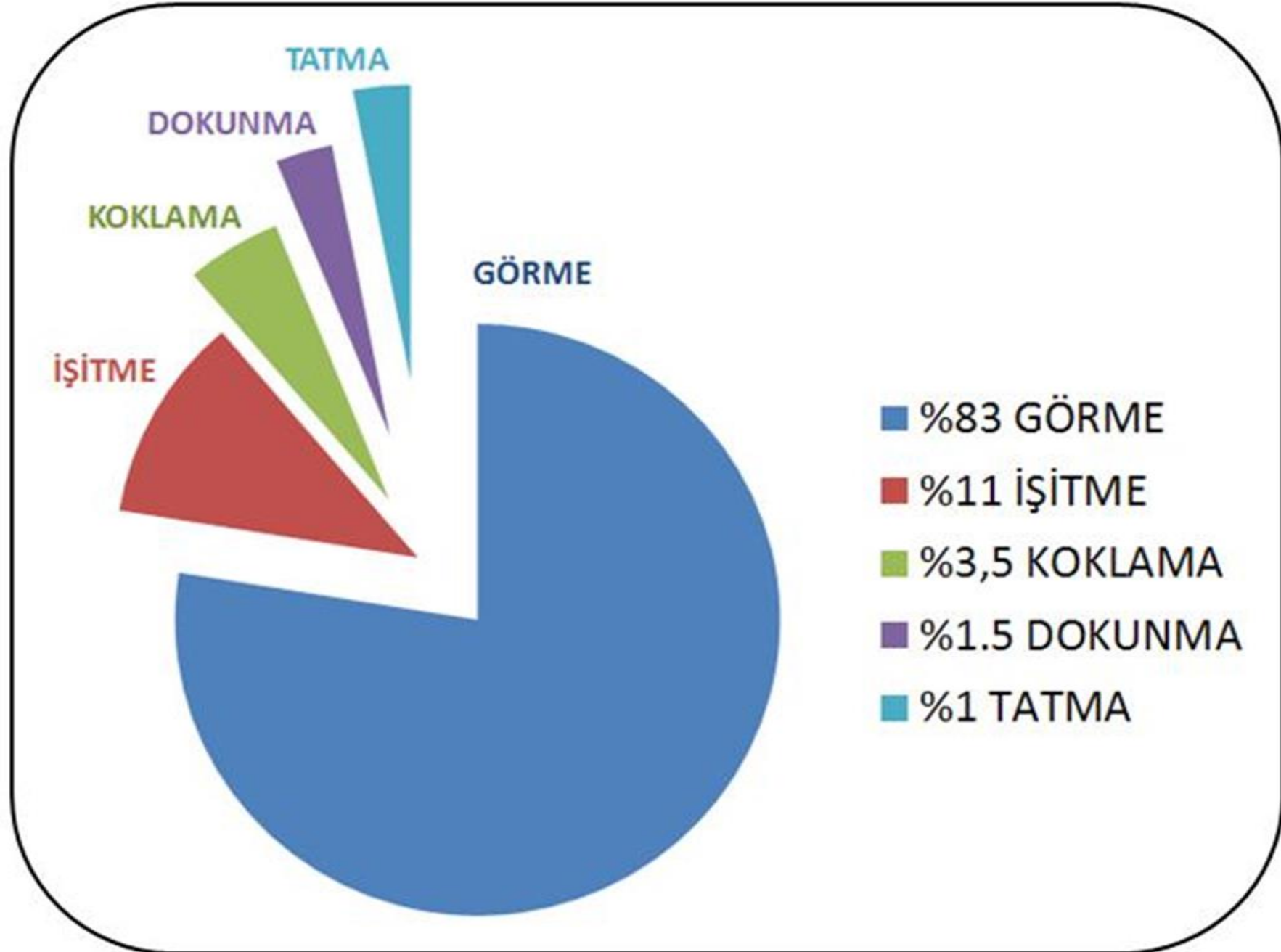

Öğrencilerin aktif oldukları durumlarda asıl öğrenmeler gerçekleşmektedir.

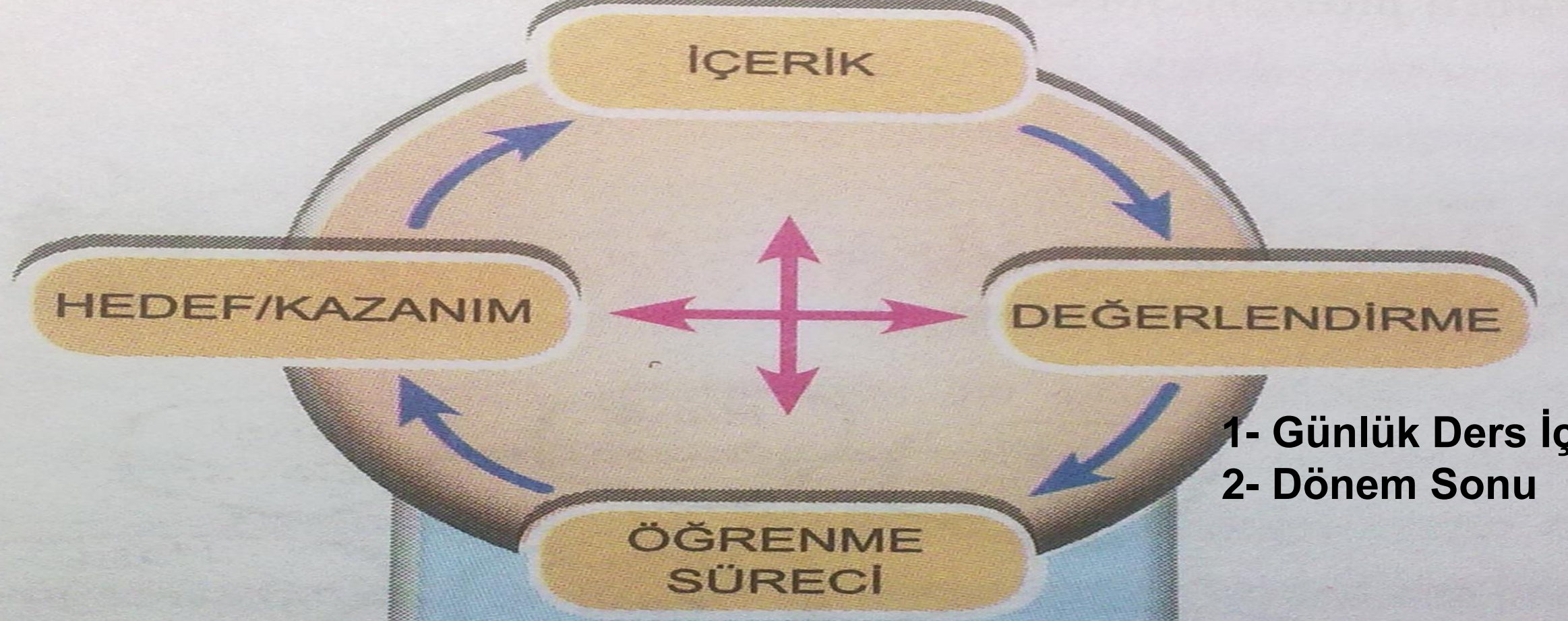
Şekil. 3.1. NTL (National Training Laboratories), B. Maine

Öğrenmede Duyular

Bilişsel Alan Hedefler

1- Günlük Ders İçi
2- Dönem Sonu

- İlkeler
- Stratejiler
- Yöntemler
- Teknikler
- Yaklaşımlar
- Araç gereçler
- Öğretmen özellikleri
- Sınıf yönetimi

Geleneksel Eğitim Anlayışı

1. Bilgi aktarma ağırlıklı bir anlayış
2. Ders kitaplarına aşırı bağımlı
3. Öğretmenlerin mutlak hakimiyetinin olması,
4. Öğrencileri dinleyen konumunda tutarak zihinsel açıdan pasifleştirmesi,
5. Yaratıcı düşünmeye ya da kişisel görüşleri açıklamaya izin vermemesi,
6. Sunulan bilgileri anlamaya ve farklı yorumlar yapmaya imkan tanımaması
7. Öğretilen bilgilerin kalıcı olmaması,
8. Sınavlar için ezberlenip, daha sonra hızla unutulması,
9. Bilgilerin çoğunun öğrencilerce eksik ya da yanlış anlaşılması,
10. Öğrencilerin öğrendikleri bilgi ve becerileri yaşamlarında kullanamaması

Tamamlayıcı Ölçme Araçları

- Öğrenci merkezli ve öğrenci aktif
- Öğrenilenlerin gerçek yaşamda kullanımına dayalı,
- Otantik (gerçek yaşamla ilişkili) görevler gerektiren,
- Üst zihinsel becerileri ve düşünme becerilerini kullanmayı gerektiren,
- Öğretimle kaynaşık,
- Ürün ve süreci birlikte değerlendiren,
- Öğrencileri de değerlendirme sürecine katan,
- Çoklu cevaplara dayalı çok yönlü,
- Bilişsel, duyuşsal, devinişsel özelliklerin bir arada ölçümüne dayalı özellikler göstermektedir.
- 2004 yılından itibaren MEB’de yaygın kullanımı mevcut, 2023 programında beceri temelli öğeler daha da artırılmış durumda.

Geleneksel ve Tamamlayıcı Ölçme Anlayışlarının Karşılaştırılması

Geleneksel ölçme anlayışı

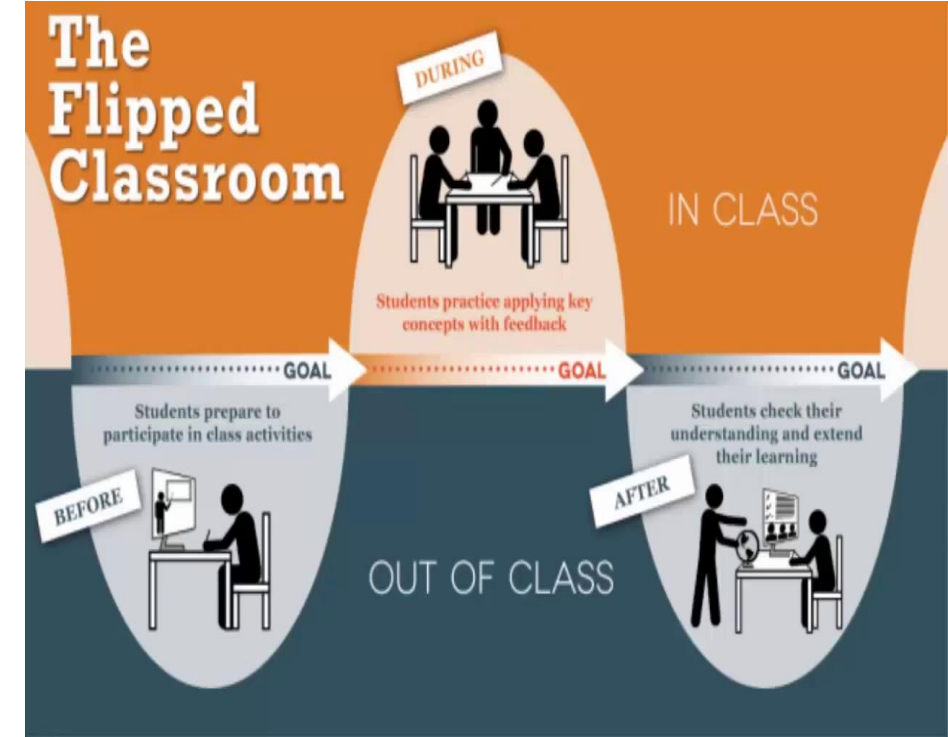
- Ölçmenin yalnızca öğretim sonunda yapılması
- Belli konularda spesifik görevler verilmesi
- Yalnızca birkaç becerinin kullanılmasını gerektiren soruların sorulması
- Yalnızca yazılı soruların kullanılması
- Yalnızca sonucun ölçülmesi
- Çok az dönüt verilmesi
- Genellikle bilginin hatırlanmasına dönük ölçme
- Öğrencinin yalnızca öğretmen tarafından değerlendirilmesi
- Tek doğru cevap vermeyi ya da bulmayı gerektiren ölçme
- Belirgin olmayan ölçütler

Tamamlayıcı ölçme anlayışı

- Ölçmenin öğretimin bir parçası olması ve öğretim sırasında da ölçüm yapılması
- Daha geniş bağlamlarda farklı görevler verilmesi ve bütünsel bir bakış sağlanmaya çalışılması
- Pek çok becerinin bir arada uygulanmasını gerektiren problemlerin verilmesi
- Çeşitli ölçme yöntemlerinin kullanılması, yazılı yanıtlar yanında gerçek yaşam, otantik görevler ve performansa dayalı ölçme
- Sürecin de sonuçla beraber ölçülmesi
- Zamanında ve yeterli dönüt verilmesi
- Bilginin hatırlanmasından ziyade gerçek yaşam durumlarında kullanılmasına ve yapılandırılmasına dönük ölçme
- Öğrencinin öz değerlendirme yapması ve yalnız öğretmen değil akranları tarafından da değerlendirilmesi, öğrencinin de değerlendirme sürecine katılması
- Çoklu cevaplar vermeyi ve çok yönlü düşünmeyi gerektiren ölçme
- Açık ve belirgin ölçütlere göre değerlendirme

Ters yüz edilmiş öğrenme (flipped learning veya inverted learning),

- ❑ Amacı, ders konularının önceden öğrencilere dijital ortamda sunulmasıdır.
- ❑ Bu sayede öğrenciler, kendi öğrenme hızlarında ve tarzlarında konuları öğrenebilirler ve önemli konuları anlamadan atlama olasılıkları büyük oranda düşer.
- ❑ Konuları kendi kendine öğrenen öğrenciler, sınıf ortamında ise pratik yapma imkanı bulurlar.
- ❑ Öğitmenler ise sınıf ortamında yürütülen bireysel veya grup aktiviteleri esnasında, öğrencilerin öğrenme tarzlarını göz önünde bulundurarak, kişiselleştirilmiş bir yönlendirme sunarlar.

Geliştirilmek istenen yeterlikler

Problem çözme

Alternatif üretme

Araştırma yapma

İşbirlikli çalışma

Eleştirel düşünme

Yaratıcı düşünme

Ölçmede Geleneksel Yaklaşım mı? Alternatif Yaklaşım mı?

- Amaç birbirinin eksikliklerini tamamlamak
- Çoklu değerlendirme fırsatı tanımak
- Öğretimin etki ve kalıcılığını artırmak
- Duyuşsal ve psiko-motor kazanımlar elde etmek

1- PERFORMANS DEĞERLENDİRME

- Eğitimde bireylerin performansı gözlenerek bilgi beceri ve yetenekleri hakkında karar verilir. Bu açıdan performansa dayalı değerlendirme ya da durum belirleme yapılır.
- Öğrencinin gerçekleştirdiği ya da tamamladığı ve belirli performans ölçütlerine göre öğretmen, öğrenci ya da arkadaşları tarafından değerlendirilen etkinlik ya da görevden oluşur.
- En az uygulama ve yukarıdaki davranışların ölçülmesine dönük olmalıdır.
- Bilginin gerçek yaşam durumlarına uygulanması ön plandadır.
- Bireysel veya grup olarak yapılabilir.
- Konu ile ilgili tartışma, drama, soru-cevap etkinliği, örnek olay incelemesi vb. gibi sınıf içi etkinlikler performansın temelini oluşturur.

1- PERFORMANS DEĞERLENDİRME

- Performans ödevleri öğrenilenlerin kullanılmasını gerektirmelidir.
- Öğrencileri araştırma yapmaya yönlendirmelidir.
- Performans ödevleri ürünle sonuçlanmalı ve bu ürün belli süreçlere dayalı olarak oluşmalıdır.
- Değerlendirme ürün ile sürecin birlikte değerlendirilmesine dayalı olarak yapılmalıdır.

2. Projeler

- Belirli konuların okul ortamı dışında araştırma yaparak derinlemesine incelenmesi ve raporlaştırılması ile yapılan sınavlardır.
- Diğer sınavlarda olduğu gibi ders ortamında yapılmaz.
- Daha çok araştırmayı içeren, uygulamayı gerektiren davranışların ölçülmesinde başvurulan bir ölçme biçimidir.

B. Projeler

- ❑ Projeler daha uzun süreli, daha kapsamlı ve daha fazla yaratıcılık ve üst düzey beceri gerektiren performans ödevleridir.
- ❑ Üst zihinsel becerileri,
- ❑ Öğrenilenleri uygulama,
- ❑ Araştırma ve bilimsel beceriler,
- ❑ İletişim ve iş birliği becerileri,
- ❑ Teknoloji kullanma,
- ❑ Problem çözme
- ❑ Sunum

PERFORMANS DEĞERLENDİRME AŞAMALARI

1) Performans değerlendirme amaç ve kazanımlarının belirlenmesi

- Öğrenciler neleri yapabilmeli, hangi bilgi ve becerilere sahip olmalı ve kullanmalıdır.
- Performans değerlendirmede ulaşılmak istenen sonuçlar ve ürünler somut olarak ifade edilmelidir.
- Ölçülebilir olmalı, görevleri merkeze almalıdır.
- Performans değerlendirme kapsamı iyi belirlenmelidir.
- Performans değerlendirmede beklenenler öğrencilerin anlayabileceği açıklık ve netlikte ifade edilmelidir.

PERFORMANS DEĞERLENDİRME AŞAMALARI

2- Performans Görevinin seçilmesi

- Performans görevleri önemli bir kavram ya da beceriye odaklı,
- Gerçek hayatla ilişkili,
- Öğrencilerin öğrendiklerini kullanımına uygun,
- Öğrencinin çeşitli bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıklarını bir arada kullanabilmeyi gerektiren,
- Güvenli ve ekonomik,
- Öğrenciyi çok yönlü düşünmeye yönlendirici,
- Öğrenme stillerinin kullanımına uygun.
- Ortaya bir ürün çıkmasına ve bu ürünlerin sunulmasına dönük olmalıdır.

3- Ölçütlerin Belirlenmesi

- ❑ Söz konusu ürün ya da etkinliğin başarılı performansının ölçütleri kazanımlara dayalı olarak belirlenmeli ve ölçüt tanımları hâline getirilmelidir.

4- Performansın Puanlanması

- ❑ Performanslar kontrol listesi, dereceli puanlama ölçeği ve dereceli puanlama ölçekleri ile analitik ya da bütüncül olarak nasıl puanlanacağını belirlenmesi durumudur.

Sevgili öğrenciler...

Sizden sınıf ve okul panolarında sergilenmek üzere aşağıdaki konuların birinden, iki hafta içerisinde bir afiş hazırlamanız beklenmektedir.

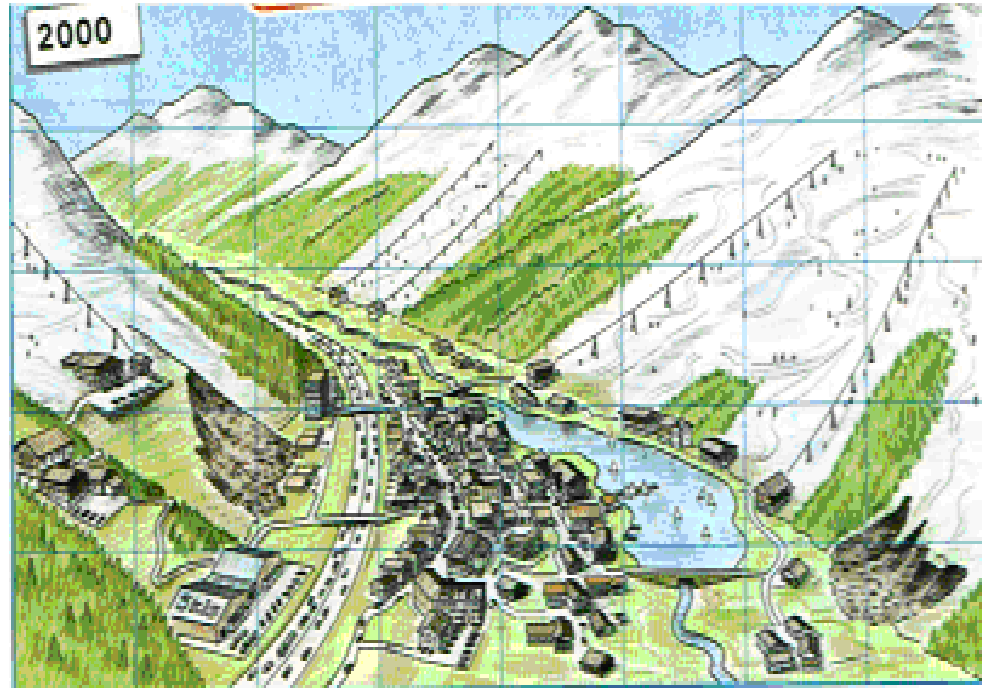
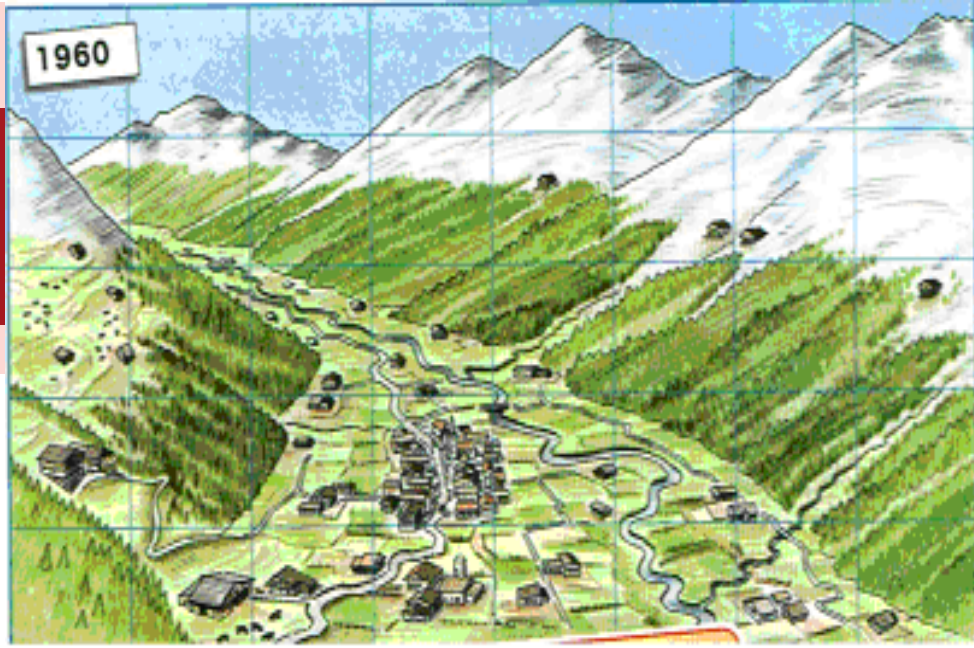
Bu çalışma, sizin yaratıcı düşünme, karar verme, estetik zevk kazanma ve araştırma yapma becerilerinizin gelişmesine yardımcı olacaktır

Konularınız:

- Umut
- Mutluluk
- Kaygı
- Yalnızlık
- Özlem
- Bağışlama
- Takdir etme
- İdealler
- Mizah

Bu çalışmayı yaparken izleyeceğiniz yol:

- Yandaki konulardan birini seçiniz.
- Daha önce yapılmış afiş örneklerini inceleyiniz.
- Konunuzla ilgili bir afiş tasarımı yapınız.
- Afişinize bir slogan bulunuz.
- Afiş tasarımınızı resim öğretmenine göstererek görüşlerini alınız.
- Tasarımınızda varsa düzeltmeler yapınız.
- Tasarımınıza son şeklini veriniz.

Yandaki resimlerde bir bölgenin 1960 yılında ve 2000 yılındaki görüntüsü verilmiştir.

Bu resimlerde insanların doğayı değiştirerek ondan farklı şekilde yararlanma biçimleri göze çarpmaktadır.

Bu bölgede yaşıyor olsaydınız;

1. Meydana gelen değişikliklerin yaşantınıza ne gibi olumlu etkileri olurdu?
Bunlardan bir tanesini açıklayınız.
2. Meydana gelen değişikliklerin yaşantınıza ne gibi olumsuz etkileri olurdu?
Bunlardan bir tanesini açıklayınız.
3. Meydana gelen değişiklikler nedeniyle hangi doğal afetlerle karşılaşabilirdiniz?
Gerekçeleriyle açıklayınız.
4. Bu doğal afetleri önlemek için nasıl bir çözüm yolu önerirsiniz?
5. Bölgedeki değişikliklerin hayatınıza getirdiği olumlu ve olumsuz etkileri düşünerek, aynı bölgede farklı zamanlarda yaşamak zorunda olsaydınız, hangi zamanı tercih ederdingiz? Neden?

□ Bu resimlerdeki durumla ilgili olarak aşağıdakilerden birini yapabilirsiniz;

- Bir gazete makalesi yazın.
- Bir oyun düzenleyin / planlayın / icat edin.
- Bir metin ya da konuşmanın ana hatlarını yazın.
- Bir sınıflama şeması geliştirin, kategorileri açıklayın ve doğruluğunu savunun.
- Bir piyes yazın.
- Bir resim sergisi veya müzedeki sunumları tasvir eden ve açıklayan bir gazete makalesi yazın.
- Müzik veya resim çalışmalarını ait oldukları döneme veya kültüre göre sınıflandırın.

PERFORMANS GÖREVİ

Sınıfı	Ünite	Süresi	Konusu
12	1. Ünite İslam ve Bilim	3 hafta	“İslam dini ve bilim” ilişkisini araştırıyoruz.
Değerlendirmede Kullanılacak Araçlar	Holistik (Bütüncül) Rubrik		
Beklenen Performans Becerisi	Plan yapma, bireysel çalışma becerisi, araştırma yapma, farklı kaynaklar kullanma, veri toplama, verileri yorumlama, zamanı doğru kullanmak, Türkçeyi düzgün ve etkili kullanma.		
Yönerge	<p>Sevgili öğrenciler; Bu performans görevinde sizden “İslam dini ve bilim” ilişkisi bağlamında kapsamlı bir araştırma yapmanız istenilmektedir. Bunun için araştırmanız gereken hususlar şunlardır;</p> <ol style="list-style-type: none">1. İslam dini ve bilim arasındaki ilişkiyi araştırınız.2. İslam medeniyetinin bilim ve düşünce anlamındaki tarihsel gelişimini araştırınız.3. İslam dünyasında geçmişten günümüze bilim alanında yaşanan gelişmelerin toplumsal anlamda olumlu etkilerinin ne olduğunu, günümüzde bu etkilerin nasıl yansıdığını araştırarak açıklayınız ve değerlendiriniz. <p>Ödevi hazırlarken şu adımlara da dikkat ediniz;</p> <ol style="list-style-type: none">a) Bu çalışma bireysel bir çalışmadır.b) Üstte belirtilen araştırılacak olan konuları raporunuzda size verilen sıra şeklinde oluşturarak araştırdığınız bilgileri yazmanız gerekmektedir.c) Araştırmanızda Kur’an-ı Kerim ve hadislerden, ders kitabından, Diyanet İslam Ansiklopedisi maddelerinden, konu ile ilgili kitaplardan ve güvenilir internet sitelerinden faydalanabilirsiniz.d) Çalışmanızı A4 kâğıdına yazınız. Çalışmanızın ilk sayfasına bir kapak sayfası hazırlayarak isminizi, soy isminizi, sınıfınızı, numaranızı ve okulunuzu yazınız.e) Faydalanmış olduğunuz kaynakların neler olduğunu çalışmanızın en sonunda belirtiniz.f) Araştırmanızı yazarken Türkçe dil bilgisi ve yazım kurallarına dikkat ederek, güzel ve okunaklı bir biçimde elle yazınız.g) Ödeviniz bütüncül dereceli puanlama anahtarına göre inceleneceği için ödevinizi hazırlarken bu puanlama anahtarına dikkat ediniz.h) Çalışmanızın yönergeye uygun olduğunu kontrol ederek zamanında teslim ediniz.		

DEĞERLENDİRME

Ad ve Soyadı:

Projenin adı:

Sınıfı: 12 -

HOLİSTİK(BÜTÜNCÜL) DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

PUAN	ÖLÇÜTLER
4	Konuyu tümüyle iyi anladığını gösterdi. İslam - bilim ilişkisine tutarlı bir biçimde yer verdi ve İslam dünyasında tarihten günümüze bilimsel çalışmaların seyrini günümüzle ilişkisi açısından tutarlı bir şekilde açıklayarak, değerlendirdi. Yazım kuralı ve dil bilgisine çok önem verdi.
3	Konuyu anladığını gösterdi. İslam - bilim ilişkisine tutarlı bir biçimde yer verildi. Ancak İslam dünyasında tarihten günümüze bilimsel çalışmaların seyrini günümüzle ilişkisini yeterli seviyede açıklayamadı ve değerlendiremedi. Yazım kuralı ve dil bilgisine önem verdi.
2	Konunun çoğunu anladığını gösterdi. İslam - bilim ilişkisine tutarlı bir biçimde yer verildi. Ancak İslam dünyasında tarihten günümüze bilimsel çalışmaların seyrini günümüzle ilişkisini çelişkili şekilde açıkladı ve değerlendirdi. Yazım kuralı ve dil bilgisine az önem verdi.
1	Konunun birazını anladığını gösterdi. İslam - bilim ilişkisine tutarlı bir biçimde yer verilmeyerek, İslam dünyasında bilimin geçmişten günümüze seyrini, günümüzle ilişkisi yanlış bilgilerle açıkladı ve değerlendirdi. Yazım kuralı ve dil bilgisine hiç önem göstermedi.

7.
Sınıf

ÖĞRENME ALANI: İBADET
ÜNİTE: HAC VE KURBAN
MATERYAL TÜRÜ: PERFORMANS ÖDEVİ

DEĞERLENDİRME

<u>İÇERİK</u>	<u>SINIF DÜZEYİ</u>	<u>BEKLENEN BECERİLER</u>	<u>HAZIRLAMA SÜRESİ</u>	<u>DEĞERLENDİRMEDE KULLANILACAK ARAÇLAR</u>
Hac ibadetinin Yapılışı ve Kavramları	7	Araştırma becerisi, veri toplama, değerlendirme ve yaratıcı düşünme	2 Hafta	Bütünsel Dereceli Puanlama Anahtarı

Sevgili öğrenciler;

Sizlerden hac ibadetini yerine getirmiş bir büyüğünüz ile röportaj yapıp, bu röportajdan elde ettiğiniz hac ile ilgili olan kavramları; tanımlarıyla birlikte hazırlayacağınız bir bulmaca ile sınıfta diğer arkadaşlarınıza sunmanız istenmektedir.

YÖNERGE: Ödevinizi hazırlarken aşağıdaki adımları izleyiniz.

1. Bu çalışma bireysel bir çalışmadır.
2. Hac ibadetini yerine getiren birisi ile röportaj yapıp, röportajı yazılı hale getiriniz.
3. Yazılı hale getirdiğiniz metinden en az 15 kavram bulup renkli kalemlerle işaretleyiniz.
4. Bulduğunuz kavramları tek cümle ile tanımlayınız.
5. Tanımlarını yaptığınız kavramları oluşturacağınız bir bulmaca da kullanınız.
6. Tüm bu çalışmalarını her biri farklı kağıtlara olmak üzere A4 kağıtlarına yazınız.
7. Çalışmanıza uygun bir kapak sayfası yapınız. Çalışmanız toplamda 4 kağıttan oluşmalıdır.
8. Çalışmanız puanlama anahtarına göre derecelendirileceğinden puanlama anahtarını inceleyiniz.
9. Çalışmanızın yönergeye uygunluğunu kontrol ediniz ve zamanında teslim ediniz.

Adı Soyadı:.....

Performansın Adı: Sınıfı:.....

BÜTÜNSEL DERECELİ PUANLAMA

PUAN	ÖLÇÜTLER
	Çalışmaya üst düzey özen gösterildi. Röportaj için zaman verimli kullanıldı. Hac ibadetinin kavramları bulundu ve kavramlara uygun tanımlar yapıldı. Kavramlar bulmacada eksiksiz kullanıldı.
	Çalışmaya özen gösterildi. Hac ibadetine uygun kavramlar bulundu, tanımları yapıldı. Ancak kavramları tamamen bulmacada yer verilmedi.
	Çalışmaya yeterli seviyede özen gösterilmedi. Hac kavramları belirlendi, tanımları yapılmadan bulmacada kullanıldı.
	Çalışmaya özen gösterilmedi. Röportaj yapıldı fakat konu ile bağlantılı değildi. Kavramlar belirtilmedi ve bulmaca yapılmadı.

PROJE GÖREVİ

Sınıfı	Ünite	Süresi	Konusu
12	1. Ünite İslam ve Bilim	2 ay	“İslam dini ve bilim” ilişkisine uygun materyal hazırlamak.
Değerlendirmede Kullanılacak Araçlar	Analitik Dereceli Rubrik		
Beklenen Performans Becerisi	Plan yapma, grupla çalışma becerisi, inceleme, araştırma yapma, farklı kaynaklar kullanma, veri toplama, verileri yorumlama, zamanı doğru kullanmak, Türkçeyi düzgün ve etkili kullanma, görüş geliştirme, problem çözme.		
Yönerge	<p>Sevgili öğrenciler; Bu proje görevinde sizlerden “İslam dini ve bilim” ilişkisi bağlamında bir dergi hazırlamanız istenilmektedir.</p> <p>Bu projede ki amaç günümüzde yaşadığımız birçok insanın tarihimizden haberleri olmamasından dolayı bu çalışmamızda ki amacımız insanları tarihimizdeki önemli bilimsel gelişmelerden haberdar etmektir. İslami eğitim kurumlarında özellikle yaşadığımız şehirdeki tarihi eğitim kurumlarına (cami, medrese gibi.) derginizde yer vermeniz gerekmektedir. Bu dergiyle insanları bu konuda bilgilendirmeniz noktasında bir çalışma ortaya koymalısınız.</p> <p>Ödevi hazırlarken şu adımlara da dikkat ediniz;</p> <ol style="list-style-type: none"> Bu bir grup çalışmasıdır. Grupların oluşturulması ve isimlendirilmesi gerekmektedir. Çalışma planınızı zamanınıza uygun şekilde hazırlamalısınız. Grupta yer alan arkadaşlarınızla görev dağılımınızı yapmalısınız. Derginizin ilk bölümünde İslam dini ve bilim ilişkisine, ikinci bölümde İslam medeniyetinde bilimin gelişimini, üçüncü bölümde İslami eğitim kurumlarına ve özellikle yaşadığımız şehirdeki İslam tarihinin eğitim kurumlarını açıklamamız, dördüncü bölümde en az beş Müslüman bilim insanının hayatlarına ve özgün eserlerine yer vermeniz, en son olarak da beşinci bölümde Fatır suresi 27-28.ayetlerinin bilimsel anlamda ilişkisi doğrultusunda tefsirine yer vermelisiniz. Çalışmanızda konuyla ilgili görsellere yer veriniz. Çalışmanız da ders kitabı, ansiklopedik kaynaklardan ve güvenli internet sitelerinden faydalanabilirsiniz. Şehriniz de ki tarihi İslami Eğitim kurumlarını gezerek kendiniz bilgi toplayınız ve bu bilgilere çalışmanızda yer veriniz. Ödevinizdeki tefsir kısmını yaparken https://kuran.diyaret.gov.tr/ adresinden ya da Diyanetin Kur'an Yolu tefsir kitabından yapınız. Araştırmınızı oluştururken dil bilgisi ve yazım kurallarına dikkat ediniz. Dergi hazırlarken Canva vb. uygulamalar kullanabilirsiniz. Haftalık olarak yaptığımız çalışmalarda öğretmeninizi bilgilendirmek istişarelerde bulununuz. Çalışmalarınızı yaparken süreç içerisinde neler yaşadığınızı raporlaştırınız. Çalışmanızı analitik puanlama anahtarına göre değerlendirileceğinden bu puanlama anahtarına dikkat ediniz. Çalışmanızın yönergeye uygunluğunu kontrol ederek zamanında teslim ediniz. 		

DEĞERLENDİRME

Grup adı:

Projenin adı:

Sınıfı: 12 - ...

ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

ÖLÇÜTLER	4 (Çok iyi)	3 (İyi)	2 (Geliştirilmeli)	1 (Yetersiz)
İçerik	Konuyla ilgili bilgiler materyale uygun şekilde tasarlanarak açık, ilgili ve doğru olarak verilmiş.	Konuyla ilgili bilgiler uygun ancak materyalle bağlantısı eksik kalmıştır.	Konuyla ilgili bilgiler içerik bakımından yeterli olmamıştır ve elde edilen bilgiler materyalle çelişik kalmıştır.	Konuyla ilgili bilgiler mantıklı bir biçimde gerekçelere dayandırılmadı. Materyalle ilişki kurulamamıştır.
Performans	Hazırlanmış olunan dergi materyalinde üst derecede bir performans gerçekleştirilmiştir.	Hazırlanmış olunan dergi materyalinde yeterli derecede performans gerçekleştirilmiştir. Materyal amacını oldukça yetkin olarak karşılamaktadır.	Hazırlanmış olunan dergi materyalinde kısmen performans gerçekleştirilmiştir. Materyal amacını kabul edilebilir şekilde karşılamaktadır.	Hazırlanmış olunan dergi materyalinde kısmen performans gerçekleştirilmiştir. Materyal amacını karşılamaktan uzaktır.
Yazım Kuralları	Materyalde yazım kurallarına uyulmuştur.	Materyalde yazım kuralları bakımından küçük hatalar vardı ama okumayı engelleyecek mahiyette değildi.	Materyalde yazım kuralları bakımından hatalar orta seviyedeydi.	Materyalde yazım kuralları bakımından hatalar okumayı engelleyecek kadar çoktu.
Görsellik	Materyal içerisinde yer alan görseller konu bütünlüğü bakımını sağlayacak mahiyette olup materyale uygun ve zengin resimler seçildi.	Materyaller içerisinde yer alan görseller konu bütünlüğüne uymasıyla beraber daha zenginleştirici dikkat çekici görseller seçilebilirdi.	Materyaller içerisinde yer alan görseller konu bütünlüğüne kısmen uymaktaydı ve görseller çok dikkat çekici değildi.	Materyaller içerisinde görseller konu bütünlüğüne hiç uymamıştır.

7. Sınıf

- ÖĞRENME ALANI: İBADET
- ÜNİTE: HAC VE KURBAN
- MATERYAL TÜRÜ: PROJE ÖDEVİ

İÇERİK	SINIF DÜZEYİ	BEKLENEN BECERİLER	HAZIRLAMA SÜRESİ	DEĞERLENDİRMEDE KULLANILACAK ARAÇLAR
Hac ve kurban ünitesine uygun materyal hazırlama	7	İnceleme ve araştırma, iletişim ve işbirliği, yaratıcılık,	2 ay	Analitik dereceli puanlama anahtarı

Sevgili öğrenciler, sizlerden hac ibadetinin nasıl yapıldığını öğreten üç boyutlu görseller tasarlayıp hac ibadetinin aşamalarını gözeterek bir materyal hazırlamanız ve bu aşamalarda neler yapıldığını, haccın gerektirdiği ve yasakladığı durumları kısaca bir dosya içinde sunmanız beklenmektedir.

Bu proje ile amaçlanmak ve yapılmak istenen ise; Müslümanların ve okul öğrencilerimizin Hac ibadeti hakkında bilgi sahibi olmaları ve maket ile daha gerçekçi şekilde aşamalarını görerek öğrenmelerini sağlamaktır. Hazırlanmış olduğunuz materyal okulumuzda sergilenecektir.

YÖNERGE

1. Bu bir grup çalışmasıdır. En az 3 en fazla 5 kişiden oluşmalı ve isimlendirilmesi gerekir.
2. Güzel bir çalışma planı yapmalısınız.
3. Grup içerisinde görev bölümü yapmalısınız.
4. Haccın yapılışı, aşamaları hakkında genel bir araştırma yapmalı ve en uygun görselleri seçmelisiniz.
5. Hac ibadetini yapmış olan birinden yardım alarak maketinizi tamamlayabilirsiniz.
6. İntitli tüm kavramlar için bilgi ve veriler (görsel, hadis, ayet vb.) toplayarak ayrıca hazırlayacağınız dosyayı zenginleştiriniz.
7. Hac ibadetinin yapılışını gösteren videolar izleyerek ya da örnek maket görsellerini inceleyerek kendi tasarımınızı makul bir boyutta oluşturunuz.
8. Planda tespit edilen yapılması gerekli çalışmalar gerçekleştirilince işaret koyunuz.
9. Çalışmanızın haftalık bölümlerinde gerçekleştirdiğiniz faaliyetler konusunda öğretmeninizi bilgilendiriniz ve yapacağınız işler hakkında istişarede bulununuz.
10. Çalışmanızı hazırlarken izlediğiniz metodu örnek olarak kullandığınız görsel video vs. Grup içi görev dağılımlarını , proje sonunda memnun olmayıp daha farklı olabilirdi dediğiniz kısımları raporlaştırınız.
11. Çalışmanızı puanlama anahtarına göre derecelendirileceğinden puanlama anahtarını inceleyiniz.
12. Çalışmanızın yönergeye uygunluğuna dikkat ederek zamanında tamamlayıp teslim ediniz.

DEĞERLENDİRME

Grup adı:.....

Projenin adı:.....

Sınıfı:.....

ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA

ÖLÇÜTLER	4	3	2	1
İÇERİK	Konuyla ilgili doğru bilgi ve kavramlar edinilmiş, elde edilen verilerle materyal uygun şekilde tasarlanmıştır.	Konuyla ilgili doğru bilgi ve kavramlar edinilmiş, elde edilen verilerle materyal tasarımı tam uygunluk gösterememiştir.	Konuyla ilgili bilgi ve kavramlar eksik kalmış, elde edilen verilerle materyal örtüşmemiştir.	Tasarlanan makette eksik ve gereksiz bilgilere yer verilmiş, materyalle irtibat kurulmamıştır.
PERFORMANS	Materyal tasarımında özgün bir çalışma oluşturulmuş ve üst düzey performans gösterilmiştir.	Materyal tasarımında özgün bir çalışma oluşturulmuş ve orta düzeyde bir performans gösterilmiştir.	Materyal tasarımında sıradan bir çalışma oluşturulmuş ve ortanın altında bir performans gösterilmiştir.	Materyal tasarımında basit bir çalışma oluşturulmuş ve yeterli performans gösterilmemiştir.
GÖRSELLİK	Hazırlanan materyalde görseller ve içerik bir bütünlük arz etmekte, yapılan üç boyutlu görseller içeriği zenginleştirir niteliktedir.	Hazırlanan materyalde görseller ve içerik gerekli uyum içerisindedir fakat görseller daha dikkat çekici daha özenli şekilde tasarlanabilir.	Hazırlanan materyalde görseller ve içerik gerekli uyumu sağlayamamaktadır. Tasarlanan görseller eksik ve yanlış kullanılmıştır.	Hazırlanan materyalde görseller ve içerik uyumsuz ve eksik kalmış, tasarlanan görseller içeriği tamamlar nitelikte de olmamıştır.

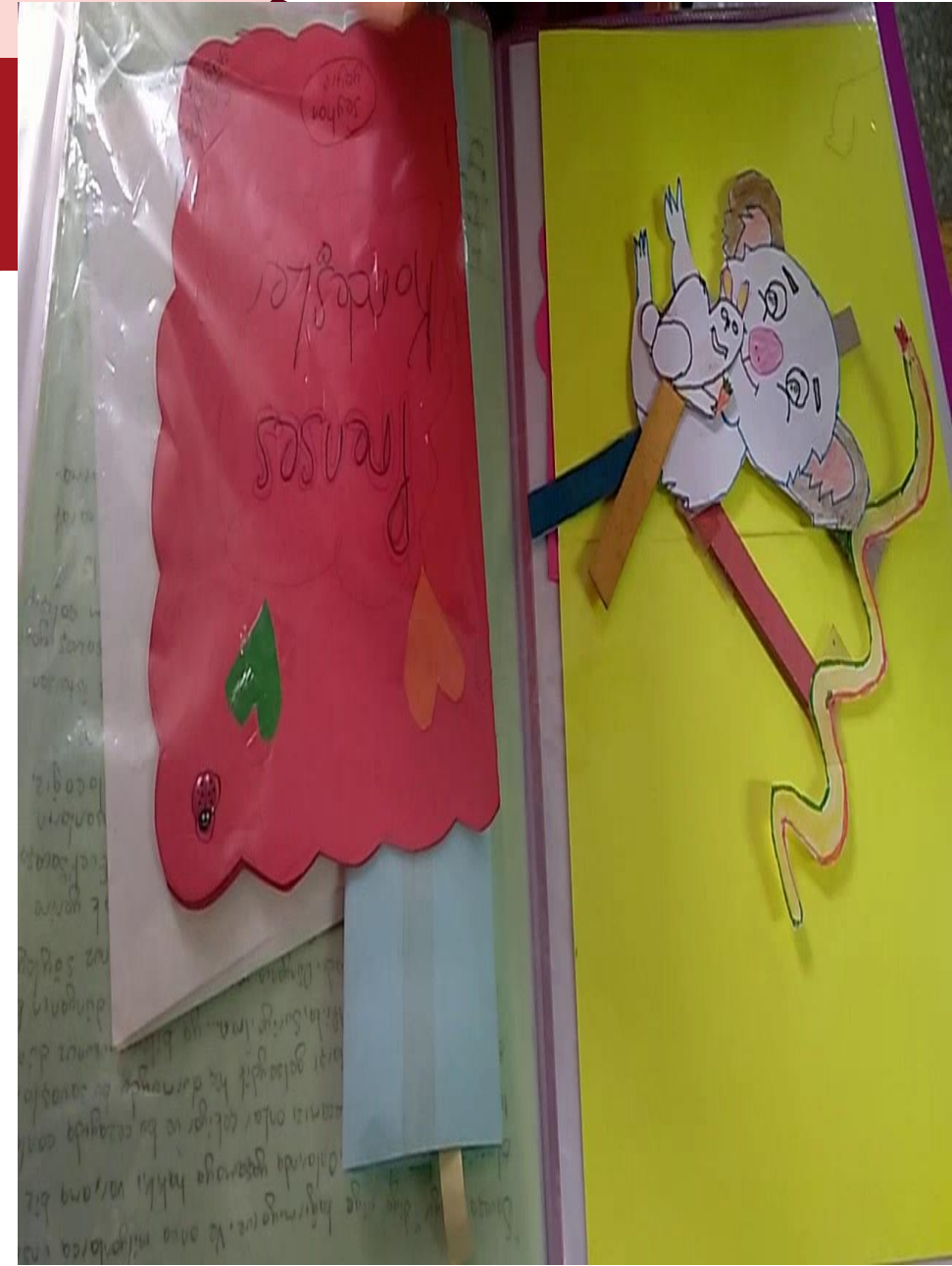
Performans Değerlendirmede Odak Durumlar

- ❑ **Ürünler:**
 - İnfografik, sunum, broşür, kavram haritası, afiş, video,
- ❑ **Üst düzey düşünme becerileri**
 - Bilgiyi edinme, düzenleme, kullanma, örgütleme, ilişkilendirme
- ❑ **Gözlemlenebilir performanslar**
 - Sunum yapma, drama, tartışma, örnek olay, durum vaka incelemesi, aktif ve gruba dayalı öğretim yöntemleri
- ❑ **Araştırma ve bilgiye ulaşma süreçleri**
 - Problem çözme, proje geliştirme/ tasarlama
- ❑ **Kişisel ve sosyal beceriler**
 - Grup çalışmasına yatkınlık, başkalarının fikrine önem verme, kendini ifade etme, sunum yapma

C- Portfolyo

- ❑ Portfolyo, bir öğrencinin bir ya da daha fazla alanda harcadığı çabayı, ilerlemeyi ve varılan sonuçları gösteren amaçlar doğrultusunda hazırlanmış öğrenci çalışmalarının koleksiyonudur.
- ❑ Dolayısıyla performans ve proje ödevleri gibi performans değerlendirme ürünlerini örnekleyici, özetleyici ve kapsayıcı niteliktedir.
- ❑ Bu koleksiyon, konu seçiminde öğrenci katılımını, seçim kriterlerini ve öğrenci yorumlarını içermelidir
- ❑ Portfolyoların kapsam geçerliği ve yordama geçerliği yüksektir.
- ❑ Puanlamada daha güvenilir olması açısından dereceli puanlama anahtarı kullanılması önerilir.

PORTFOLYONUN KULLANIM AMAÇLARI

- ❑ Öğrencinin gelişimini izleyebilmek
- ❑ Öğrencinin kendi gelişimini izlemesine fırsat vermek
- ❑ Öğrencinin zaman içerisindeki öğrenimlerini belgelemek
- ❑ Öğrencinin gerçekte ne öğrendiğini ortaya koymak
- ❑ Öğrencinin öz değerlendirme yapabilmesine fırsat vermek

PORTFOLYODA NELER BULUNUR?

Bir öğrencinin portfolyosunda

- Sunu raporları,
- Kavram haritaları,
- Çalışma kağıtları,
- Test sonuçları mektupları,
- Hikayeler,
- Roman parçacıkları,
- Öğretmen anekdotları, gözlem formları
- Öz değerlendirme, akran değerlendirme, dereceli puanlama anahtarları
- Bir araştırmanın taslak hali, müsvette kağıtları ve bitmiş hali bulunabilir.

PORTFOLYO GELİŞTİRME SÜRECİ

1. Başarılması istenen öğrenme çıktılarını tanımlama:
2. İçerikte neler bulunması gerektiğine karar verme:
3. Portfolyoda öğrencinin kendini analiz etme ve gelişimini sergilemesine olanak verecek yer sağlama:
4. Öğrencilerin portfolyoyu tamamlaması için bir zaman çizelgesi hazırlama:
5. Öğrencilerin ürün dosyası oluşturmada kullanacağı ürünleri seçmesine yardımcı olma:
6. Portfolyonun nasıl yapılandırılacağını açıklama:

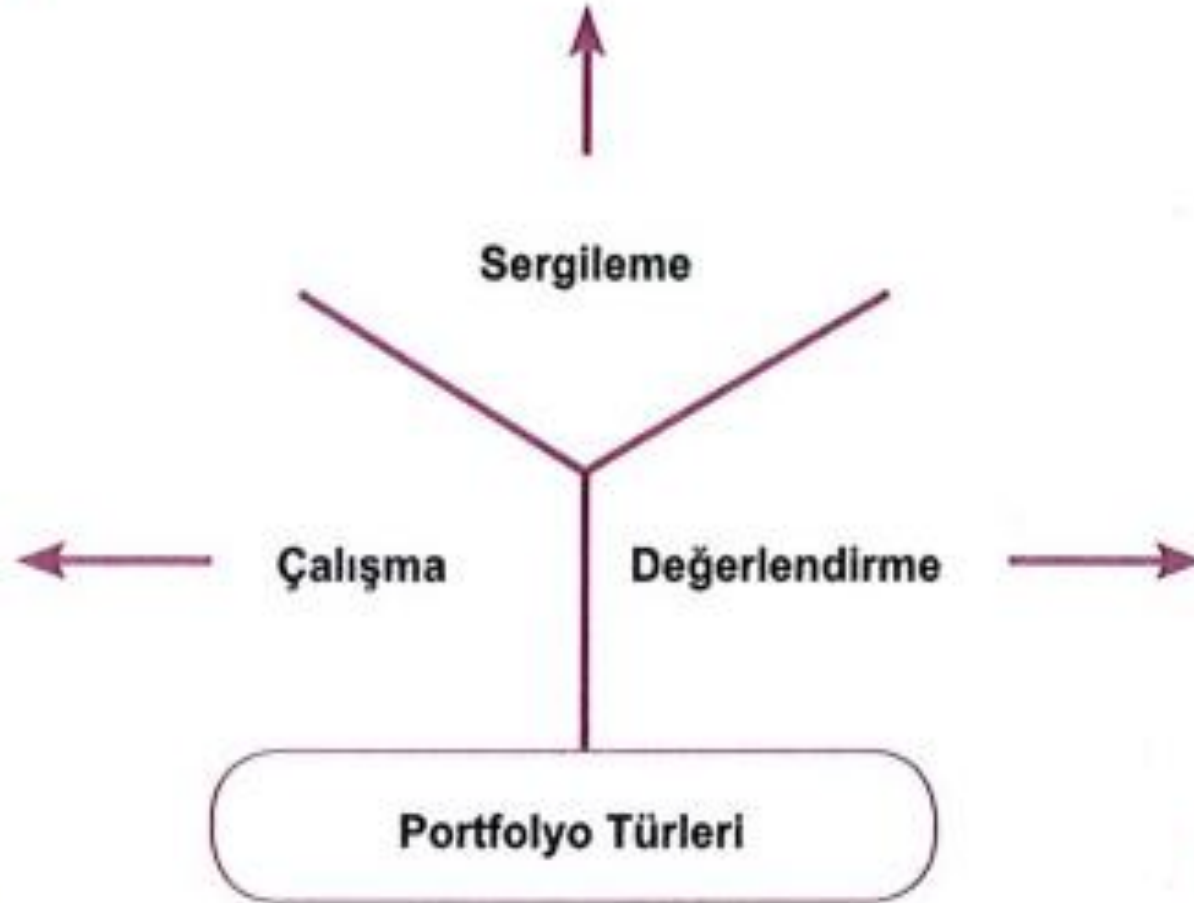

Oğrenci Ürün Dosyası Çalışma Takvimi (Örnek)

SÜRE	YAPILACAK İŞLER	ÖĞRENCİNİN YAPACAĞI İŞLER	ÖĞRETMENİN YAPACAĞI İŞLER
1.-2. haftalar	Ürün Dosyası'nı Tanıma	Ürün Dosyasının neden oluşturulduğu ve nasıl ürün seçileceği konusunda bilgi edinir. Bu ölçütleri yazılı olarak dosyaya koyar.	Ürün Dosyası'nı ve amacını açıklar. Çalışma takvimini tanıtır. En iyi ürünleri seçmek için kullanılabilcek ölçüt önerileri getirir. Öğrencilere Ürün Dosyası'nı değerlendirme ölçütlerini duyurur (Ek 4). Ürün Dosyası hakkında velilere bilgi verir.
3.-4.-5. haftalar	1. Ara Döneme Ait Ürünlerin Biriktirilmesi	En iyi ürünlerini biriktirir. Biriktirilen ürünlerden bir veya iki tanesini dosyası için seçer. Seçilen her ürün için seçilme gerekçelerini yazar ve öz değerlendirme yapar (Ek 6). Seçilen ürünleri üzerinde eleme ve geliştirme çalışmaları yapar.	Ürün biriktirme sürecini izler. Ürünlerin belirlenen ölçütlere uygun olarak seçilmesine yardımcı olur. Seçilen ürünlerle ilgili öğrencilere dönüt verir (Dönütler yazılı olarak ürüne eklenir.).
6.-7.-8. haftalar	2. Ara Döneme Ait Ürünlerin Biriktirilmesi	En iyi ürünlerini biriktirir. Biriktirilen ürünlerden 1 veya 2 tanesini dosyası için seçer. Seçilen her ürün için seçilme gerekçelerini yazar ve öz değerlendirme yapar (Ek 6). Seçilen ürünleri üzerinde eleme ve geliştirme çalışmaları yapar.	Ürün biriktirme sürecini izler. Ürünlerin belirlenen ölçütlere uygun olarak seçilmesine yardımcı olur. Seçilen ürünlerle ilgili öğrencilere dönüt verir (Dönütler yazılı olarak ürüne eklenir.).
9.-10.-11. haftalar	3. Ara Döneme Ait Ürünlerin Biriktirilmesi	En iyi ürünlerini biriktirir. Biriktirilen ürünlerden 1 veya 2 tanesini dosyası için seçer. Seçilen her ürün için seçilme gerekçelerini yazar ve öz değerlendirme yapar (Ek 6). Seçilen ürünleri üzerinde eleme ve geliştirme çalışmaları yapar.	Ürün biriktirme sürecini izler. Ürünlerin belirlenen ölçütlere uygun olarak seçilmesine yardımcı olur. Seçilen ürünlerle ilgili öğrencilere dönüt verir (Dönütler yazılı olarak ürüne eklenir.).

Sergileme: Öğrencinin kendisini en iyi yansıttığına inandığı, seçilmiş çalışmalarını kapsar. Henüz tamamlanmamış çalışmalarını kapsamaz. Değerlendirme ve not vermek için uygun bir seçenek değildir. Bu tip portfolyolar ürün odaklı portfolyo şeklinde de düşünülebilir.

Çalışma: Öğretmen ve öğrenciye süreci beraber ölçme ve değerlendirme fırsatı sunar. İkisi birlikte öğrenme anlamında gelişmeyi gösteren örnekleri seçer. Bu açıdan sadece biten değil devam eden çalışma örneklerini de kapsayabilir. Süreç odaklı portfolyo olarak da düşünülebilir.

Değerlendirme: Burada amaç değerlendirmedir. Portfolyo içeriğindeki tüm ürünler puanlanır, sıralanır ve değerlendirilir. Öğretmen her öğrencinin kişisel portfolyosunu bir değerlendirme amaçlı olarak saklar.

PORTFOLYONUN YARARLARI

Öğrencilerin;

- Güçlü ve zayıf yönlerini görmelerine
- Zaman içinde gelişimleri hakkında bilgi edinmelerine
- Kendilerini nesnel değerlendirme becerisi kazanmalarına
- Kendi ilgi istek, beklenti ve yeteneklerini tanımalarına
- İletişim becerisi kazanmalarına
- Arkadaşlarının gelişimlerini izlemelerine yardımcı olur.

PORTFOLYONUN YARARLARI

Öğretmenlerin

- Öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini görmelerine
- Öğrencilerin gelişimleri hakkında bilgi edinmelerine
- Öğrencilerin ilgi istek, ve yeteneklerini tanımalarına
- Öğretmenlik mesleğiyle ilgili donanımlarını arttırmalarına olanak sağlar.

Tamamlayıcı Ölçme Anlayışında Performansı Puanlama Araçları

1- Kontrol Listesi

- ❑ Gözlenen performansın ve ürünlerin performans ölçütlerine uyumunu belirlemede kontrol listelerinden yararlanır.
- ❑ Kontrol listelerinde performansı oluşturan davranışların önemli ve kritik ve gözlenebilir özellikte olanları yer alır.
- ❑ Kontrol listeleri bu davranışlarda eksik olanları belirlemeye dönüktür. Performansı oluşturan davranışların var/yok, evet/hayır, gösterildi/gösterilmedi, gözlenen davranışlar için 1, eksik ya da gözlenmeyen davranışlar için 0 şeklinde puanlanmasına uygundur.
- ❑ Öğrenci 10 davranışın 7'sini gösterdi vb. şekilde yorumlanabilir.

Çeteleme Ölçeği

Öğrenci:	Gözlenme sıklığı
Dinleyici ile göz teması kuruyor.	///
Beden dilini etkili kullanıyor.	//
Akıcı konuşuyor.	////
Düzgün ifadeler seçiyor.	////
Yerinde vurgulamalar yapıyor.	/////
.....	
.....	
.....	
.....	

2- DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

❑ Dereceli puanlama anahtarı (DPA), yapılan çalışma için beklenen yanıtların listelendiği veya yapılandırıldığı bir puanlama biçimidir

❑ DPA öğrencilerin çalışmalarını değerlendirmek için öğretmen rehberliğinde geliştirilmiş, konuların ve etkinliklerin geniş bir aralıkta ele alınmasına olanak veren ve tanımlanmış bir puanlama aracıdır.

Aşağıda araştırma becerisi için analitik puanlama anahtarı örneği verilmiştir.

ÖLÇÜTLER	PUAN		
	1	2	3
Kaynakların sayısı	Ulaşılan kaynaklar yetersiz.	Ulaşılan kaynaklar kısmen yeterli.	Ulaşılan kaynaklar yeterli.
Tarihsel Doğruluk	Çok fazla yanlış var.	Çok az yanlış var.	Açık bir yanlış yok.
Organizasyon	Bilgilerin düzenlenmesi, akıcı ve etkili değil.	Bilgilerin düzenlenmesi, kısmen akıcı ve etkili.	Bilgilerin düzenlenmesi, yeterince akıcı ve etkili.
Bibliyografya	Kaynakların çok azı etkili kullanılmış.	Kaynakların çoğu etkili kullanılmış.	Tüm kaynaklar, etkili kullanılmış.

KULLANILDIĞI ALANLAR

- Sözlü sunumların,
- Yazılı sunum ve poster çalışmalarının,
- Projelerin,
- Portfolyoların,
- Sınıf içi grup çalışmalarının,
- Laboratuvar etkinliklerinin,
- Ünite ve ders kazanımlarının değerlendirilmesi

GELİŞTİRME AŞAMALARI

1. Performansı belirlemede kullanılacak ölçütlerin listelenmesi:
2. Kullanılacak rubric türüne karar verilmesi:
3. Performans düzeylerinin belirlenmesi ve düzey tanımlarının yapılması:
4. Uzman görüşünün alınması:
5. DPA kullanımı
6. Kullanım sonrası düzenlemeler

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI ÇEŞİTLERİ

Dereceli puanlama anahtarı iki şekilde hazırlanabilir:

Bütünsel

Analitik

BÜTÜNSEL (HOLİSTİK) DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

- ❑ Bütünsel dereceli puanlama anahtarı **süreçten ziyade sonuçla** ilgilidir.
- ❑ Daha çok performansın **bütünüyle** ya da çalışmanın sonucuyla ilgilenir.

PUAN	ÖLÇÜTLER
4	Konuyu tümüyle iyi anladığını gösterdi. Konuyla ilgili öne sürdüğü düşünceleri mantıklı gerekçelerle destekledi. Konuyu farklı örneklerle açıkladı. Olaylar arasında farklı bağlantılar kurdu. Konuyla ilgili çelişkili açıklama yapılmadı.
3	Konuyu anladığını gösterdi. Konuyla ilgili öne sürdüğü düşünceleri mantıklı gerekçelerle destekledi fakat yeterli değildi. Yazılı açıklamalar yeterliydi.
2	Konunun çoğunu anladığını gösterdi. Konuyla ilgili öne sürdüğü düşünceleri destekledi fakat yeterli değildi. Anlatımda çelişkili açıklamalar yapıldı.
1	Konunun birazını anladığını gösterdi. Örnekler yeterli değildi. Önemli eksikler vardı.

Bütüncül rubrik kullanmayı gerektiren durumlar

- ❑ Öğretmenler, ölçülecek performansla ilgili ilk defa rubrik geliştirdiklerinde (performansın alt boyutlarını tanımlama gerektirmediğinden bütüncül rubrik geliştirmek daha kolaydır.),
- ❑ Öğrenci çalışmasının kısa sürede değerlendirilmesi gerektiğinde (günlük ödevler vb. bütüncül rubrikle puanlama ayrıntıya gidilmediğinden kullanışlıdır, hızlı yapılır.),
- ❑ Rubrikle ölçülecek performansın genel değerlendirilmedeki ağırlığı az olduğunda (ünite sonu çalışmaları)
- ❑ Değerlendirmenin ürüne dönük boyutları önem kazandığında,
- ❑ Ölçülecek performansı alt boyutlarına ayırımı zor olduğunda,
- ❑ Öğrencinin yaş düzeyi küçüldükçe.

ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

■ Ölçülen bir yetenek boyutunun öğelere ayrıştırılabilmesinde ve performansın daha ayrıntılı puanlanmasında kullanılmaktadır

■ Analitik puanlama anahtarı, bir değerlendirmenin farklı bölümlerindeki belirgin yanıtlarını puanlamada kullanılır.

Ölçütler	1 (Yetersiz)	2 (Geliştirilmeli)	3 (İyi)	4 (Çok İyi)
İçerik	Konu ile ilgili öne sürülen düşünceler mantıklı gerekçelere dayandırılmamıştı. Konuyla ilgili çelişkili açıklamalar yapıldı.	Konuyla ilgili öne sürülen mantıklı düşünceler oldukça azdı. Anlatımda, ardışık olmayan çelişkili açıklamalar yapıldı.	Konuyla ilgili öne sürülen düşünceler mantıklı gerekçelerle yeterince desteklenmedi. Anlatımda ardışık olmayan çelişkili açıklamalar yapıldı.	Konu ile ilgili öne sürülen düşünceler mantıklı gerekçelerle desteklenmişti ama yeterli değildi. Konuyla ilgili çelişkili açıklamalar yapılmadı.
Anlatım	Dinleyici konuyu hiç anlamadı, sunum ilginç değildi.	Konu dinleyici tarafından zor anlaşıldı, sunum ilginç değildi.	Konu, dinleyici tarafından zor anlaşıldı, fakat sunum ilginçti.	Konu, dinleyicinin anlayacağı şekilde sunuldu fakat çok ilginç değildi.
İletişim	Akıcı bir dil kullanılmadı. Dinleyiciyle göz teması kurulmadı. Beden dili, etkili kullanılmadı.	Akıcı bir dil kullanılmaya çalışıldı. Dinleyiciyle göz teması kurulmadı. Beden dili, etkili kullanılmadı.	Akıcı bir dil kullanıldı. Dinleyiciyle göz teması kurulmaya çalışıldı. Ancak beden dili, etkili kullanılmadı.	Akıcı bir dil kullanıldı. Dinleyiciyle göz teması kuruldu. Ses tonu ve beden dili doğru biçimde kullanıldı.

Analitik rubrik kullanmayı gerektiren durumlar

- ❑ Ölçülecek performans çok boyutlu olduğunda,
- ❑ Performans boyutlarının derecelendirilmesi kolay olduğunda,
- ❑ Performans boyut ve düzeyleri gözlenebilir olduğunda,
- ❑ Performansın değerlendirilmesinde kullanılacak süre yeterli olduğunda (Proje, araştırma, vb.),
- ❑ Öğrencilere çalışmalarını ile ilgili ayrıntılı bilgi vermek gerektiğinde,
- ❑ Değerlendirmenin sürece dönük boyutları önem kazandığında.

DPA ÖLÇEĞİ KULLANIMININ SAĞLADIĞI YARARLAR

- ❑ En önemli yarar performans değerlendirmesinin geçerliği ve güvenilirliğini arttırmaktır. Çünkü dereceli puanlama ölçekleri yani rubrikler performans düzeyleri ve bu düzeyler için gerekli ölçütleri açıkça tanımlayıcıdır.
- ❑ Dereceli puanlama ölçeklerinin performans değerlendirme öncesi öğrencilere verilmesi öğrencilerin kendinden nelerin beklendiğini görmesi bakımından önemlidir. Rubrik, öğrencilerin kendilerini tanımalarına ve güdülemelerine yardımcı olmaktadır.
- ❑ Öğretmenlerin değerlendirme ve not verme ölçütleri hakkında öğrencileri bilgilendirmeleri öğrencilerin kendilerinden beklenen kazanımları sergilemelerini kolaylaştırmaktadır.
- ❑ Rubrik hazırlamak başlangıçta zaman alıcı olsa da daha sonra puanlama aşamasında zaman kazandırıcıdır.

Öğrencinin Değerlendirme Sürecine Katılımını Sağlama Araçları

ÖZ DEĞERLENDİRME, AKRAN DEĞERLENDİRME, GRUP DEĞERLENDİRME

Öğrenciyi de sürece ortak eden değerlendirmelerin, üç temel amacı vardır. Bunlar:

1. Öğrencilerin duyuşsal özelliklerini geliştirmek:

- ❑ Öğrencilerin değerlendirme sürecine katılımlarını sağlamak onların derse yönelik motivasyon, ilgi ve tutumları gibi duyuşsal özelliklerini artırmanın yanı sıra aynı zamanda onların başarılarına yönelik farkındalık yaratma yoluyla öğrenmelerinin sorumluluğunu almalarına da olanak tanır.

2. Öğrencilerin çalışmalarını nesnel olarak değerlendirmelerini sağlamak:

- ❑ Süreçte etkin rol almak öğrencilerde yapılan çalışmaları nesnel olarak değerlendirme yeterliğinin artmasına destek olur. Bunun yanı sıra eleştirel düşünme becerilerinin de gelişmesine katkı sağlar.

3. Öğrencilerin başarılarını algılamalarını sağlamak:

- ❑ Öğrenciler kendilerini ve arkadaşlarını değerlendirerek güçlü ve zayıf yönlerinin farkına varırlar ve eksikliklerini giderme yönünde çaba harcarlar

Classroom
Quizizz
Padlet
Canva

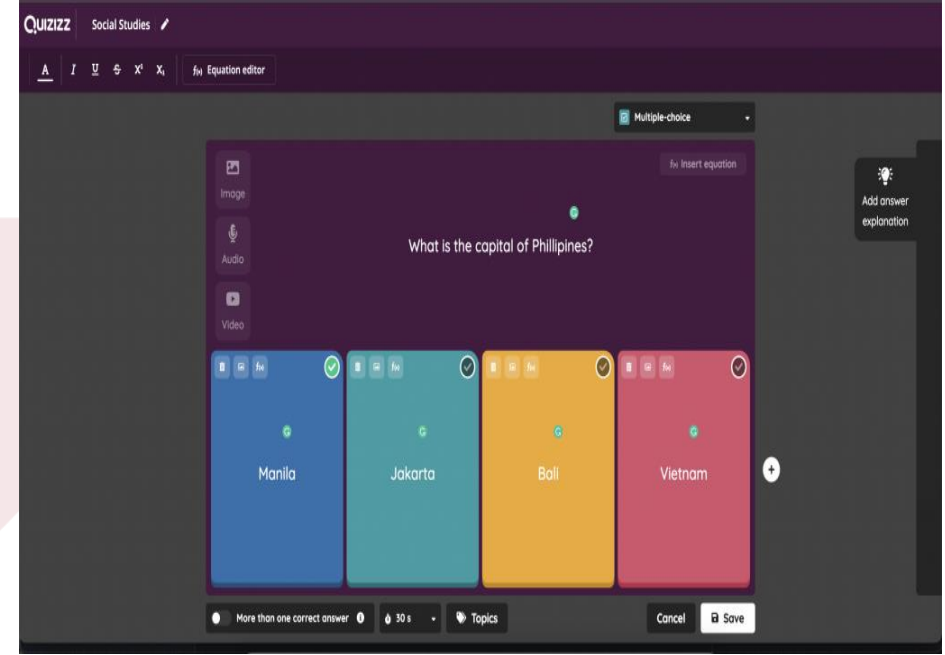
Ölçme ve Değerlendirmede Web 2.0 Araçları

Classroom

Quizizz

- Quizizz günlük hayatta, işte veya eğitim içerisinde kullandığımız veya gerek duyduğumuz değerlendirme işlemini eğlenceli ve ilgi çekici hale getirmek için oluşturulmuş web platformudur.
- Katılımcıları gruplar halinde değerlendirmelere katılabilmelerine imkân sağlamaktadır.

Yurt Dışı İlahiyatlarda Öğrenci Merkezilik

■ Lisans Dersi: Din ve barışın tesisi (KANADA)

■ Üç kredilik bu ders için 15 sayfalık bilgi paketi

- ▷ Ders kitabı, 60 makale ya da kitap bölümü
- ▷ %15 derse aktif katılım
- ▷ Devamsızlık 3 saat, o da rapor göstermek gerekli
- ▷ %10 zenginleştirilmiş bir aktivite
- ▷ %40 dönem ödevi
- ▷ %35 Ders projesi –

HEPSİ AKADEMİK STANDARTTA

■ Tıp ve İlahiyat (ABD- Yale)

■ Tıp ve ilahiyat öğretim üyeleri ortak

■ Değerlendirme: kollegyum ve seminer

■ dört kez (maksimum 500 kelime) o haftadaki okuma parçalarından birinden bir özet/değerlendirme

■ dördüncü hafta sonu, tıp gezileri ve okuma parçalarına ilişkin düşüncelerini içeren kısa bir ödev (maksimum 1.200 kelime)

■ Dönem ödevi olarak da minimum 7.500, maksimum 10.000 kelime olmak üzere bir ödev yazmak zorunda

■ Değerlendirme Esasları:

- ▷ Derse katılım % 30,
- ▷ Sınıf liderliği ve ödevlere ilişkin düşünceleri % 30,
- ▷ Final ödevi % 40

Sonuç: Ne Yapabiliriz?

- Öğrencilere gruplara bölerek ödev sayısını azaltabiliriz.
- Her gruba farklı görevlendirmeler vermeliyiz.
- Birden fazla performans, proje görevi sorumluluğu verebiliriz.
- Görevler sadece araştırma makalesi şeklinde değil, öğretim yöntemi, materyal vs. gibi ürünler de kullanılmalıdır.
- Öğrencileri görevlendirirken ne istediğimizi açık bir şekilde belirtmeli, ölçütlerimizi ve değerlendirme kriterlerimizi ilan etmeliyiz.
- Ödevleri verirken ve toplarken sanal sınıf uygulamalarını kullanabiliriz.
- Öğrencinin veya grubun bir dönem boyunca ders için yaptığı çalışmalarını, müsvetteleri portfolyo olarak toplayabiliriz. Süreç boyunca ne kadar aktif olduklarını ölçebiliriz.
- Web 2.0 araçlarıyla sınıflarda kısa dönemlere yönelik değerlendirmeler yapabiliriz.
- Dersimizde iyi olan öğrencilerle **2209-A - Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı** kapsamında proje geliştirebiliriz

TÜBİTAK 2209-A - ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ARAŞTIRMA PROJELERİ DESTEKLEME PROGRAMI 2023 YILI 2.DÖNEM BAŞVURU SONUÇLARI

Öğrenci Üniversite Bilgisi (↓)	Öğrenci Fakültesi	Proje Sayısı
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	İLAHİYAT FAKÜLTESİ	21
HİTİT ÜNİVERSİTESİ	İLAHİYAT FAKÜLTESİ	14
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	İLAHİYAT FAKÜLTESİ	13
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	İLAHİYAT FAKÜLTESİ	11
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ	6
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	İLAHİYAT FAKÜLTESİ	6
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	İLAHİYAT FAKÜLTESİ	6
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	İLAHİYAT FAKÜLTESİ	5
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	İLAHİYAT FAKÜLTESİ	5
İZMİR <u>KATİP</u> ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ	İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ	4
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	İLAHİYAT FAKÜLTESİ	4
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ	4